

FENCLOVÁ Z., URBAN P.

Klinika pracovního lékařství

1. lékařská fakulta

Univerzita Karlova a VFN v Praze

Centrum HPPL, SZÚ Praha 10

TRENDY VÝVOJE PROFESIONÁLNÍCH ONEMOCNĚNÍ

V ČESKÉ REPUBLICĚ

V LETECH 1996-2015

Národní registr nemocí z povolání

Založen v roce 1991 ÚZIS – správcem

SZÚ Praha - zpracovatel

Od 1. ledna 2016 povinný elektronický sběr dat, systém má sloužit i na vyhledávání nových nemocí z povolání.

Do systému data zadávají: **Střediska nemocí z povolání**

KHS, SÚJB , pracovníci MO a MV

Financováno z Evropského fondu regionálního rozvoje

Projekt: Úprava rezortních registrů a konsolidace rezortních dat v návaznosti na základní registry veřejné správy

13 Středisek NzP

webové stránky MZ ČR

- **Hl. m. Praha – FN Královské Vinohrady Praha 10**
- **Středočeský, Ústecký kraj – Všeobecná fakultní nemocnice Praha 2**
- **Jihočeský kraj a okres Pelhřimov – Nemocnice české Budějovice**
- **Plzeňský a karlovarský kraj – FN Plzeň**
- **Liberecký kraj – Krajská nemocnice Liberec**
- **Královohradecký kraj – FN Hradec Králové**
- **Pardubický kraj a okres Havlíčkův Brod – Pardubická krajská nemocnice**
- **Jihomoravský kraj a okresy Jihlava, Třebíč, Žďár nad Sázavou – FN u sv. Anny v Brně**
- **Okresy Ostrava, Nový Jičín, Opava, Bruntál – FN Ostrava**
- **Okresy Frýdek-Místek, Karviná – Karvinská hornická nemocnice a.s.**
- **Olomoucký kraj – FN Olomouc**
- **Zlínský kraj – MUDr. Adámková**
- **Vojsko a civilní zaměstnanci vojska – ÚVN Praha 6**

Seznam nemocí z povolání

NV č. 290/1995 Sb. ve znění pozdějších předpisů

1) Novela NV č. 114/2011 Sb. Kapitola I.: **3 položky**:

56 organické kyseliny; 57 louhy; 58 další látky nebo směsi látek

Kapitola III. **doplněná položka 2d) o Ca hrtanu z azbestu**

nová položka 12 Ca plic ve spojení s pneumokoniózou

nová položka 13 CHOPN v černouhelných dolech

2) Novela NV č. 168/2014 Sb. Kapitola III.

doplněná položka 2d) o Ca ovaria z azbestu;

Kapitola II. bursitidy+menisky zahrnuty do položky 9

Připravovaná novela

Seznamu nemocí z povolání

Nová položka v kapitole II:

Chronická onemocnění bederní páteře způsobená přetěžováním

**Komise MZ pro aktualizaci Seznamu nemocí z povolání –
předseda- prof. MUDr. D. Pelclová, CSc.**

Grant IGA NT 14471 (hlavní řešitel) doc. Nakládalová

Metodický návod pro posuzování a uznávání

**chronického onemocnění bederní páteře z přetěžování jako
nemoci z povolání**

HLÁVKOVÁ J a kol. Evaluation of lumbar spine load by computational method in order to acknowledge low-back disorders as occupational diseases. CENTRAL EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH , 2016,Vo 24 , No 1,p. 58-67

Odškodňování nemoci z povolání

Vyhl. 32/1965 Sb. výše bodu...10 Kč

Vyhl. 76/1981 výše bodu ...15 Kč

Vyhl. 54/1993 Sb. výše bodu... 30 Kč

Vyhl. 440/2001 Sb. výše bodu... 120 Kč

NV č. 276/2015 Sb. výše bodu... 250 Kč

Bolestné 50-1000 bodů

Ztížení společenského uplatnění 160-6000 bodů

Statistika profesionálních onemocnění v ČR v letech 1996-2015

30 554 profesionálních onemocnění

z toho bylo: 29 442 nemocí z povolání

1 112 ohrožení nemocí z povolání

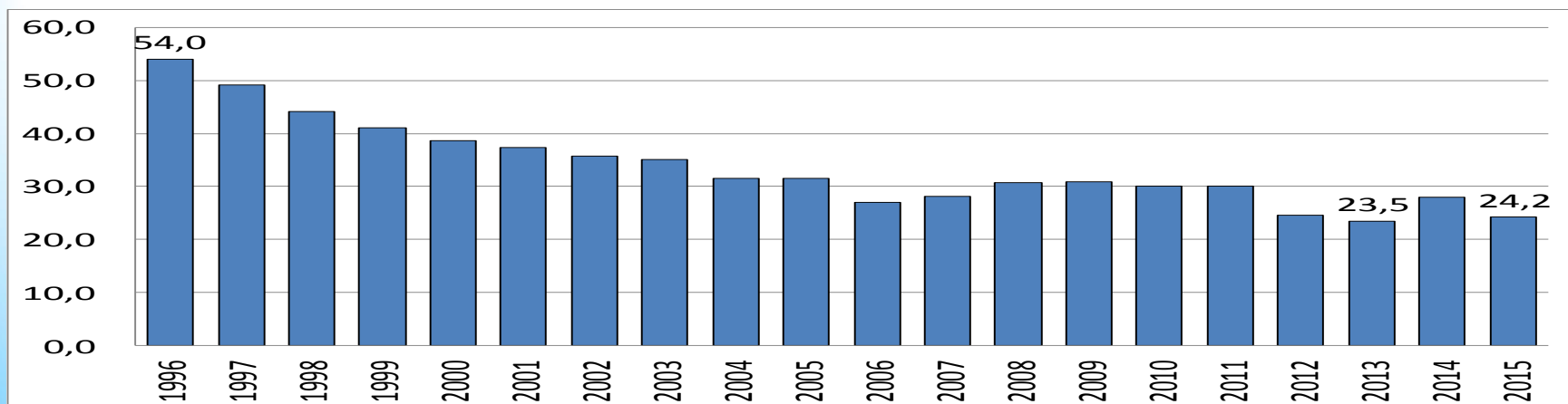
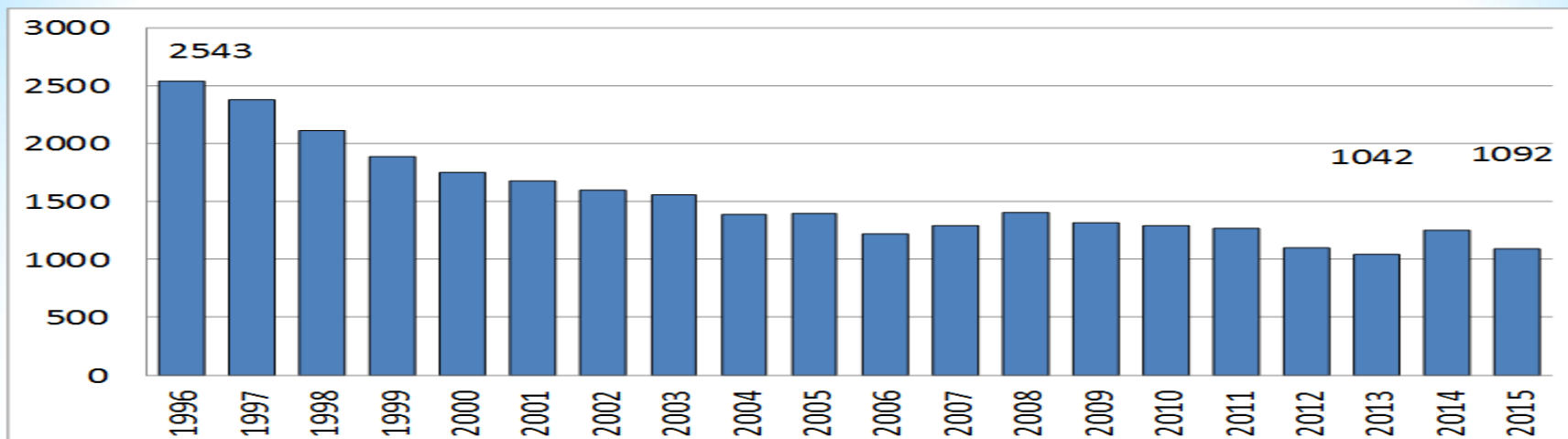
18 408 - 60 % u mužů

12 146 - 40 % u žen

Nemoci z povolání v České republice (1996-2015)

<http://www.szu.cz/publikace/data/nemoci-z-povolani-a-ohrozeni-nemoci-z-povolani-v-ceske-republice>

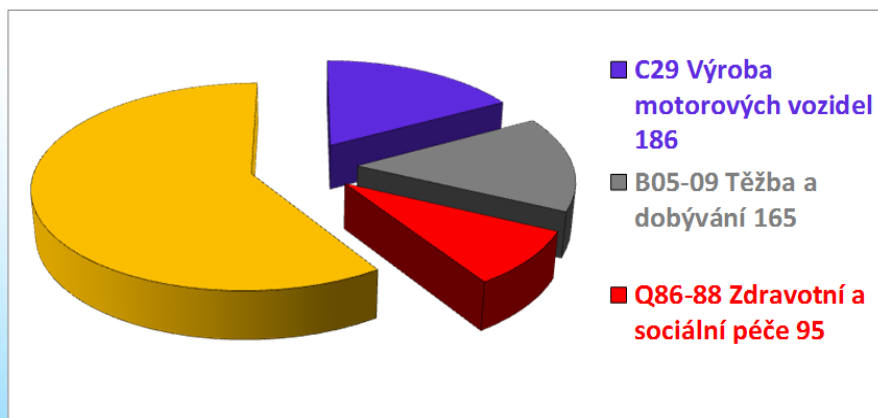
Vývoj počtu a incidence profesionálních onemocnění v letech 1996-2015

Profesionální onemocnění podle skupin CZ-NACE v letech 1996-2015

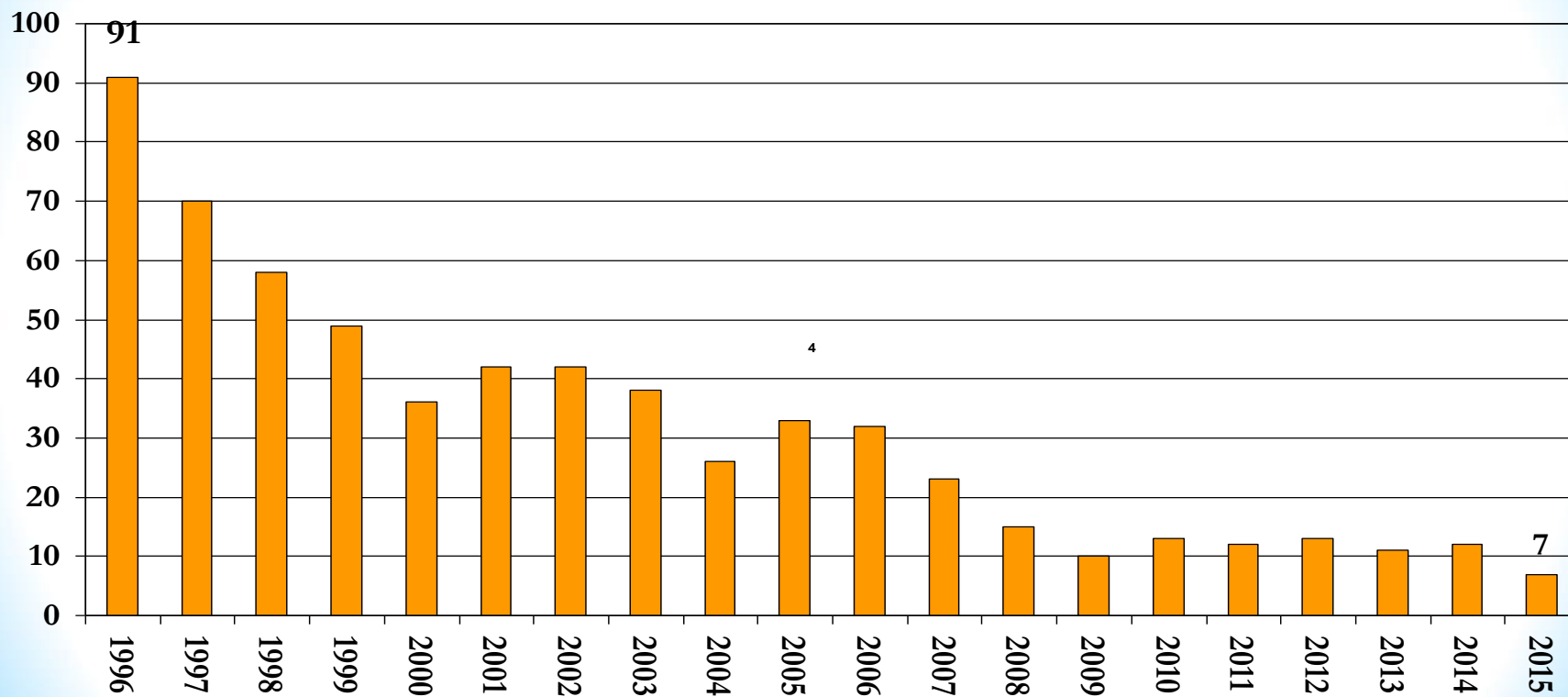
FENCLOVÁ Z: Diizokyanáty a hypersenzitivní pneumonie. Pracov. Lék., 49, 1997, č. 2, s. 65-67.

CZ-NACE skupiny	počet
C - Zpracovatelský průmysl	14 929
B - Těžba a dobývání	5 965
Q - Zdravotní a sociální péče	4 346
Celkem	30 554

KAPITOLA I

Nemoci způsobené chemickými látkami **633** případů

Nejčastěji hlášené intoxikace (1996-2015)

Intoxikace olovem 104x

Intoxikace oxidem uhelnatým 61x

Intoxikace chlórem 50x

Nové položky od r. 2011

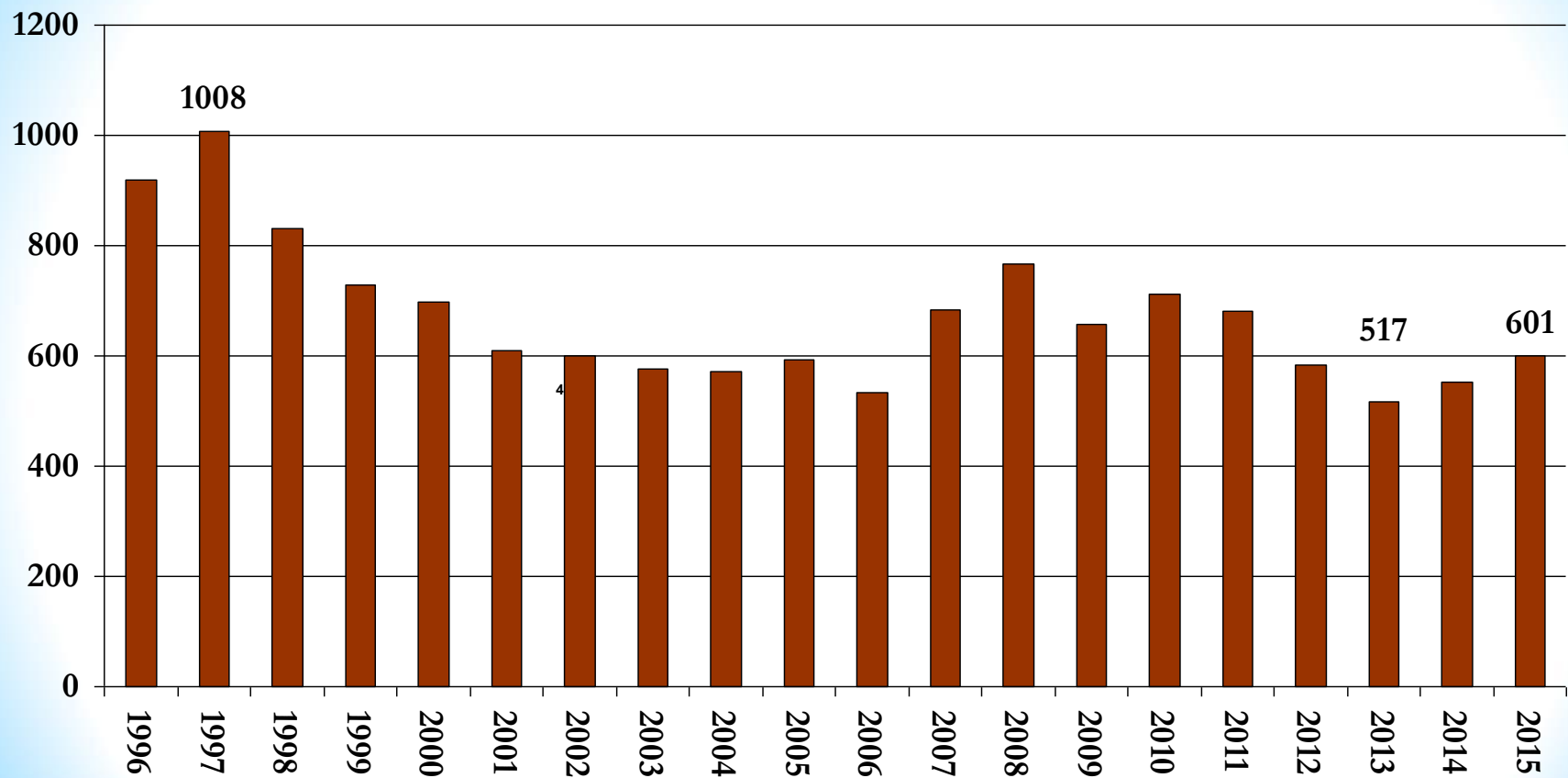
Intoxikace dalšími látkami nebo směsí látek 18x

Nemoc z louhů 3x

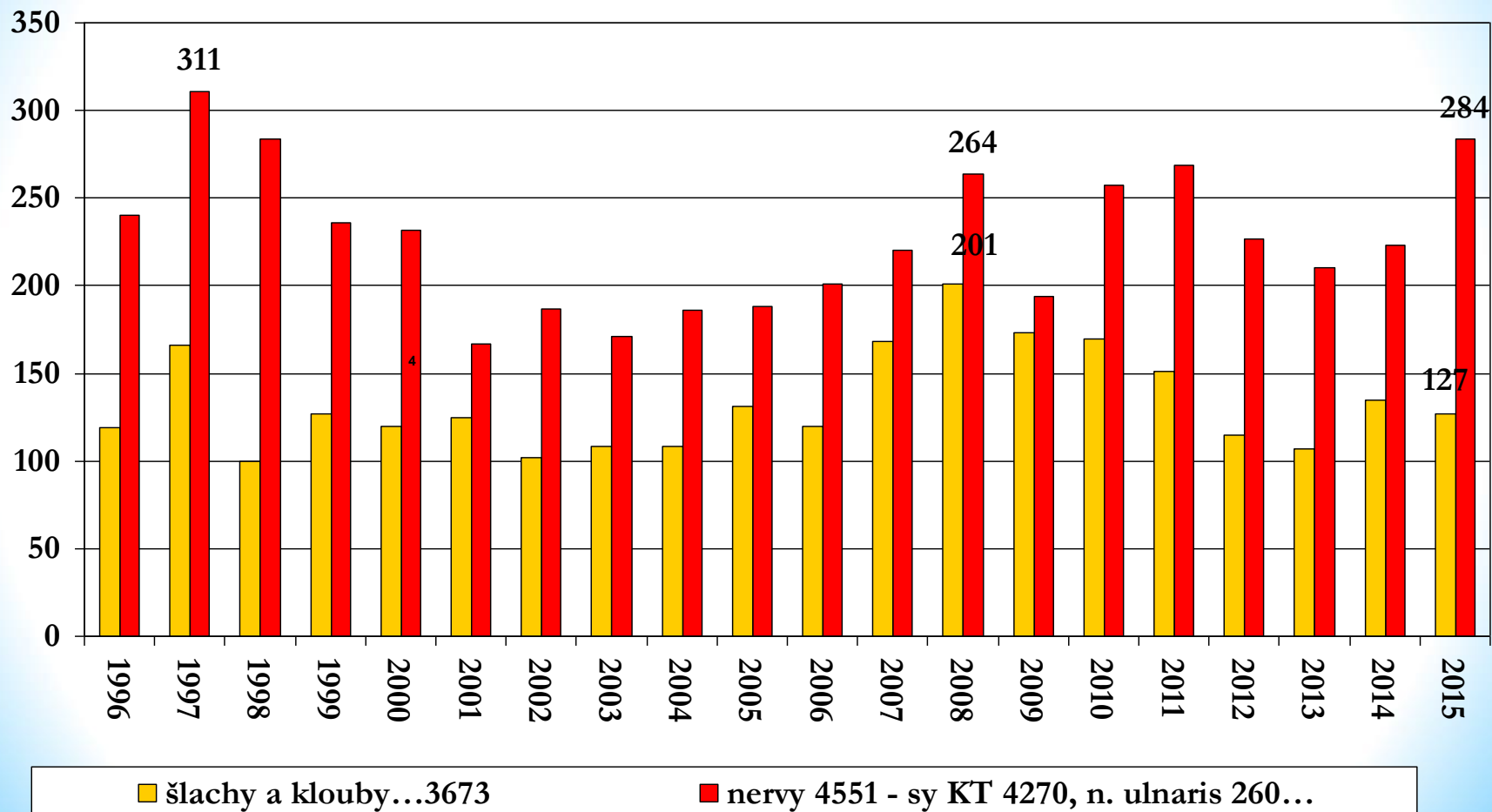
Nemoc z organických kyselin 1x

KAPITOLA II

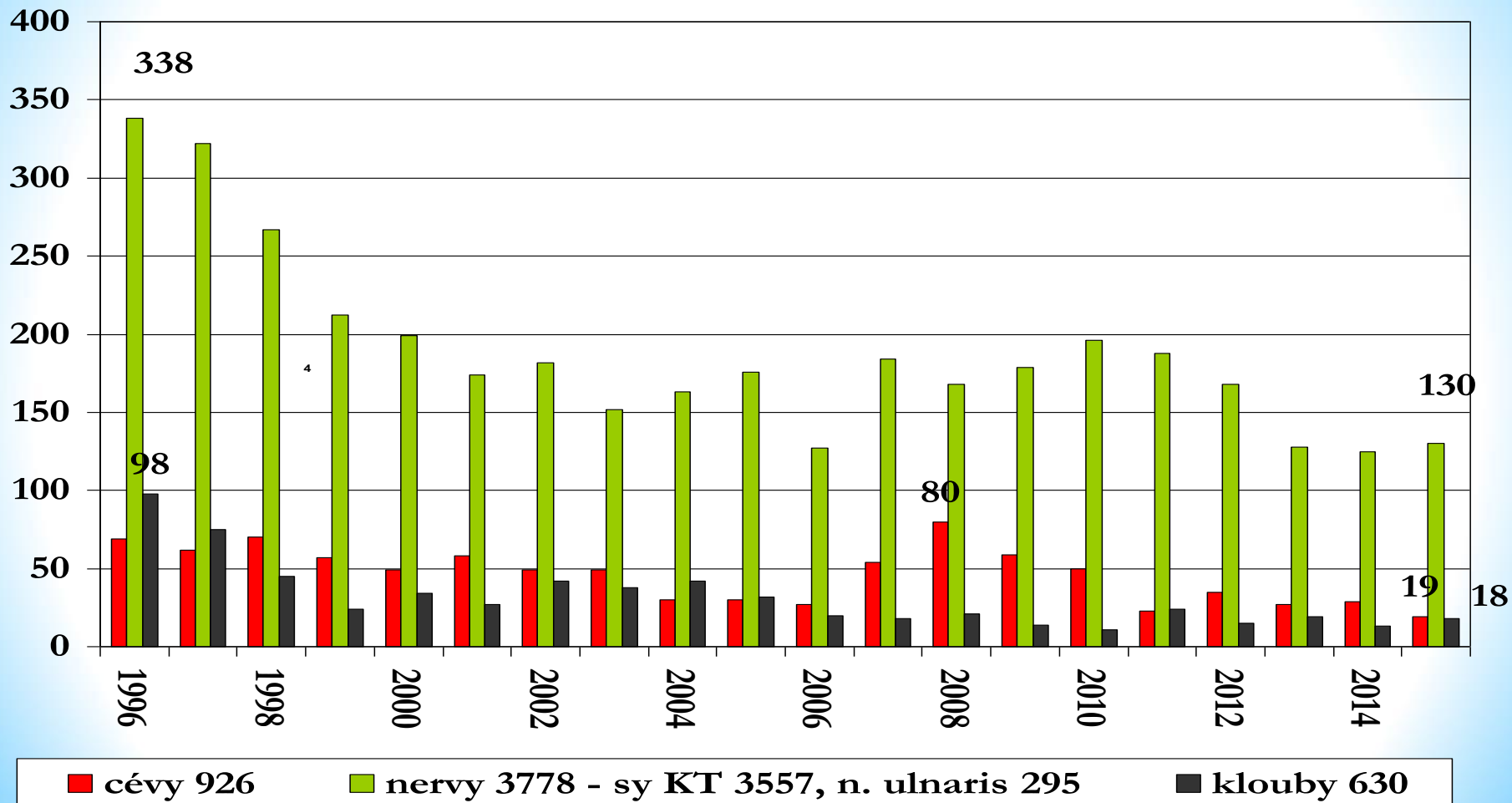
Nemoci způsobené fyzikálními faktory **13 421** případů

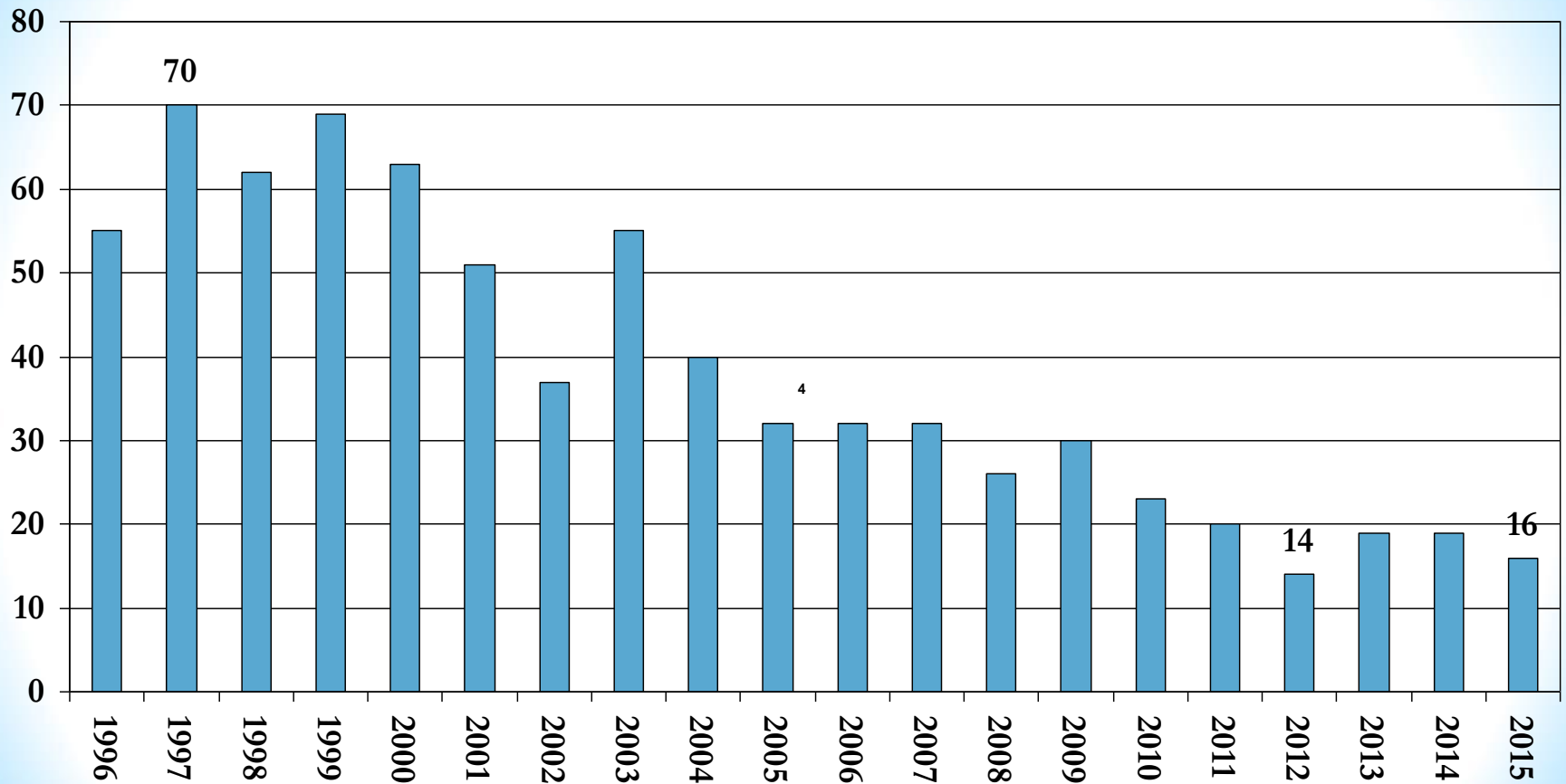
Nemoci z přetěžováním končetin 7 224 případů

Nemoci způsobené vibracemi 5 334 případů

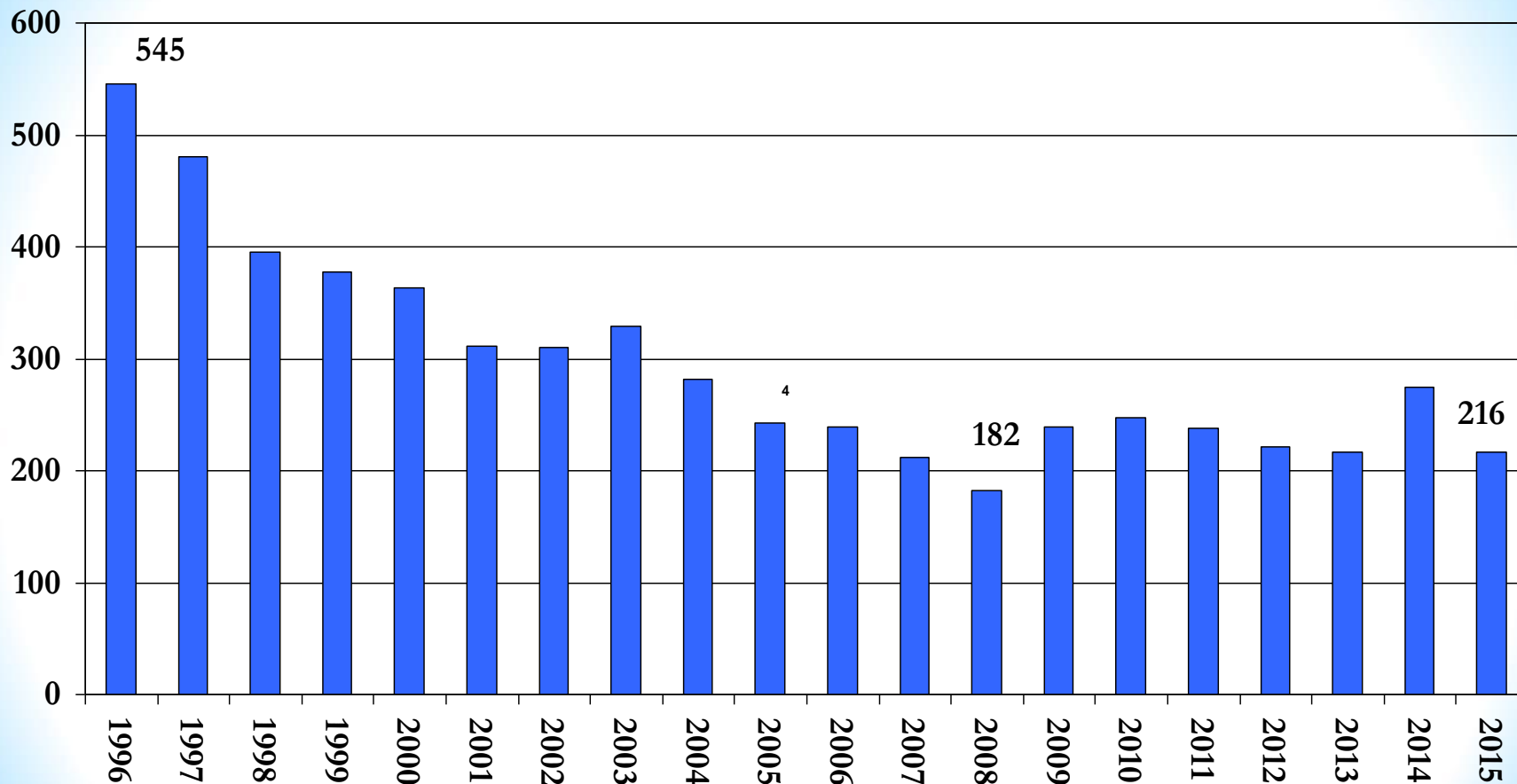

Nemoci způsobené hlukem **765** případů

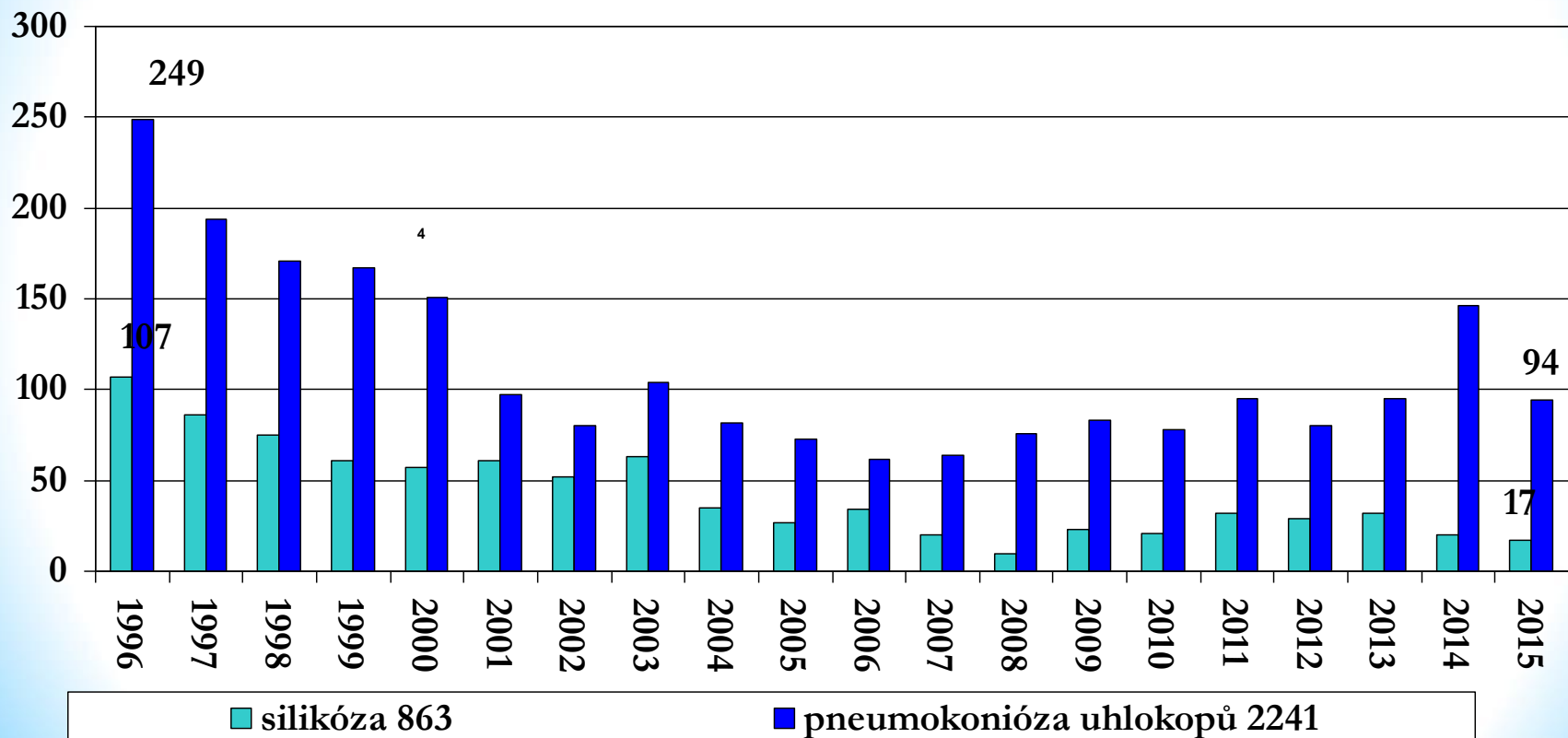

Kapitola III

Nemoci DC, plic, pohrudnice, pobřišnice **5 919** případů

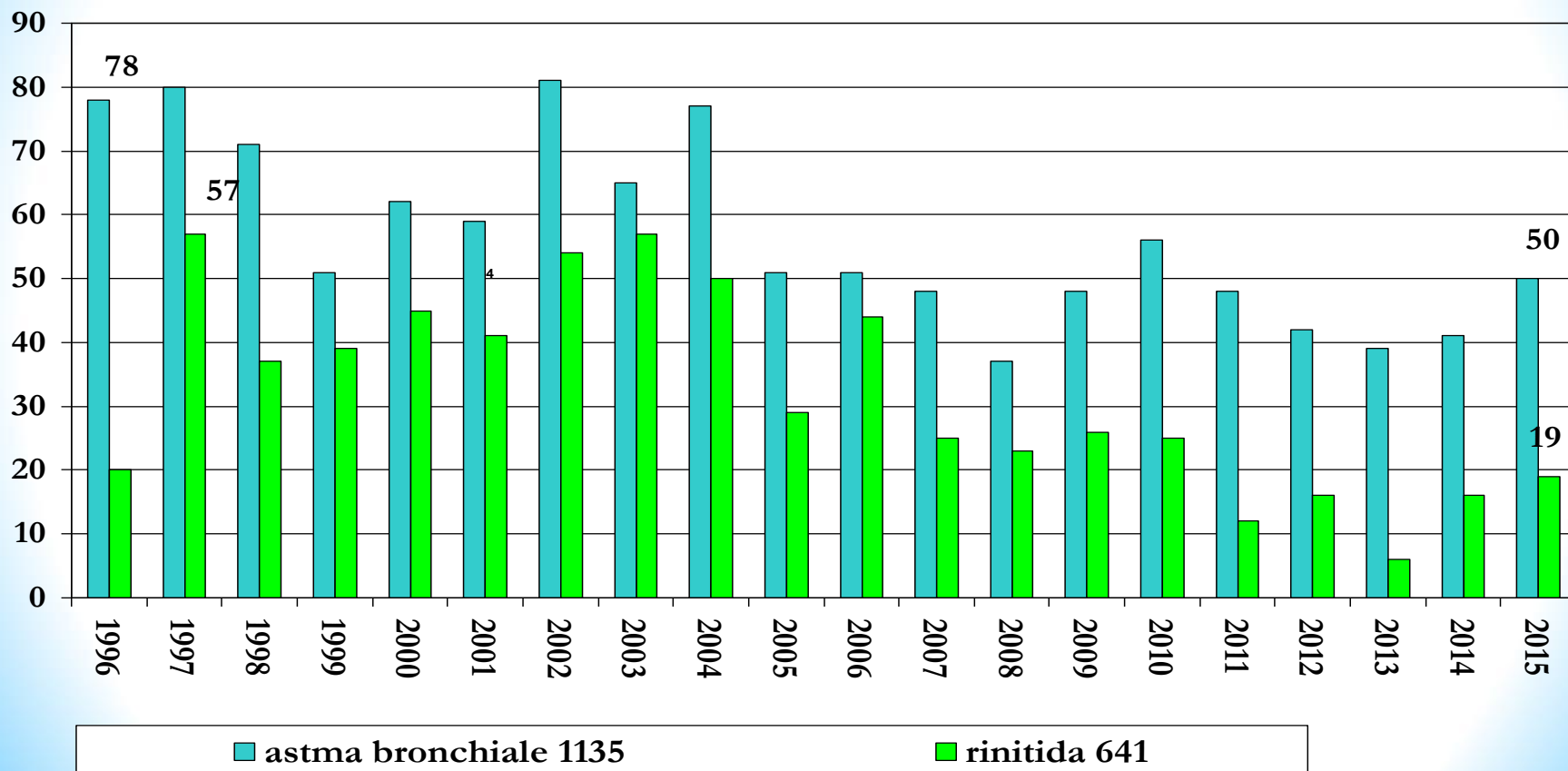
Nemoci způsobené SiO₂ 3 104 případů

Astma a alergická rýma 1776 případů

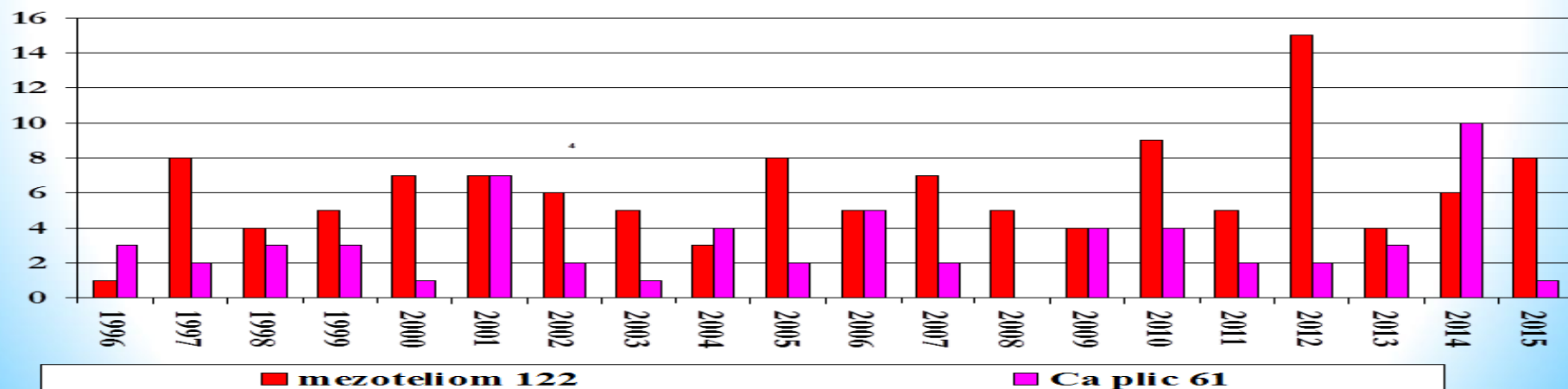
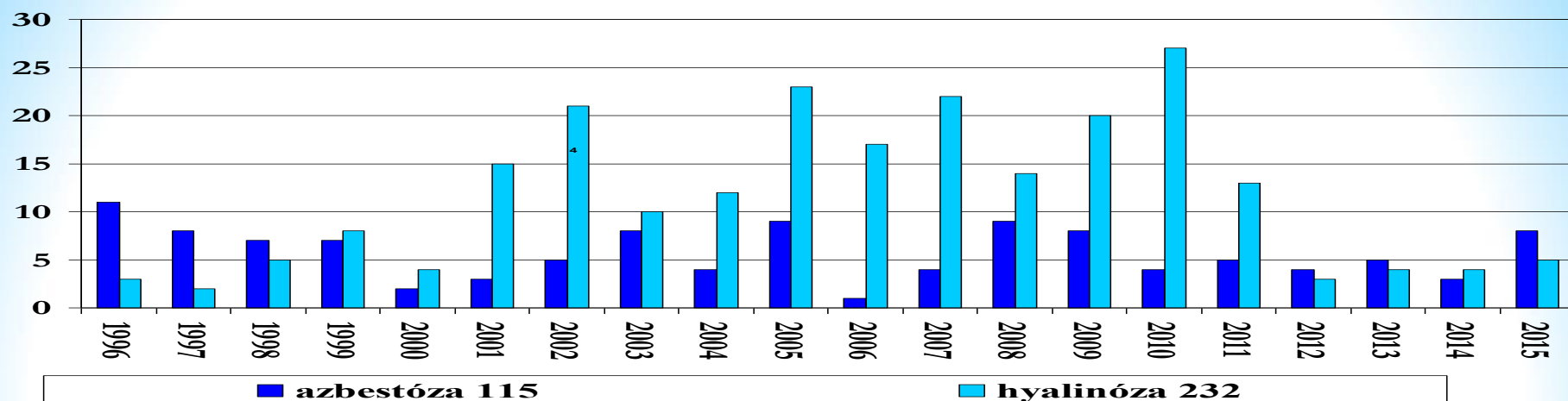
PELCLOVÁ D, et al. Occupational asthma follow-up – which markers are elevated in exhaled breath condensate and plasma? .
International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health 2014, 27, 2 , p. 206-215

LEBEDOVÁ J, a kol. Profesionální alergická rinitida – doporučený diagnostický postup pro praktické lékaře. České pracov. lék.,
2001, 2, 3, s. 150-154

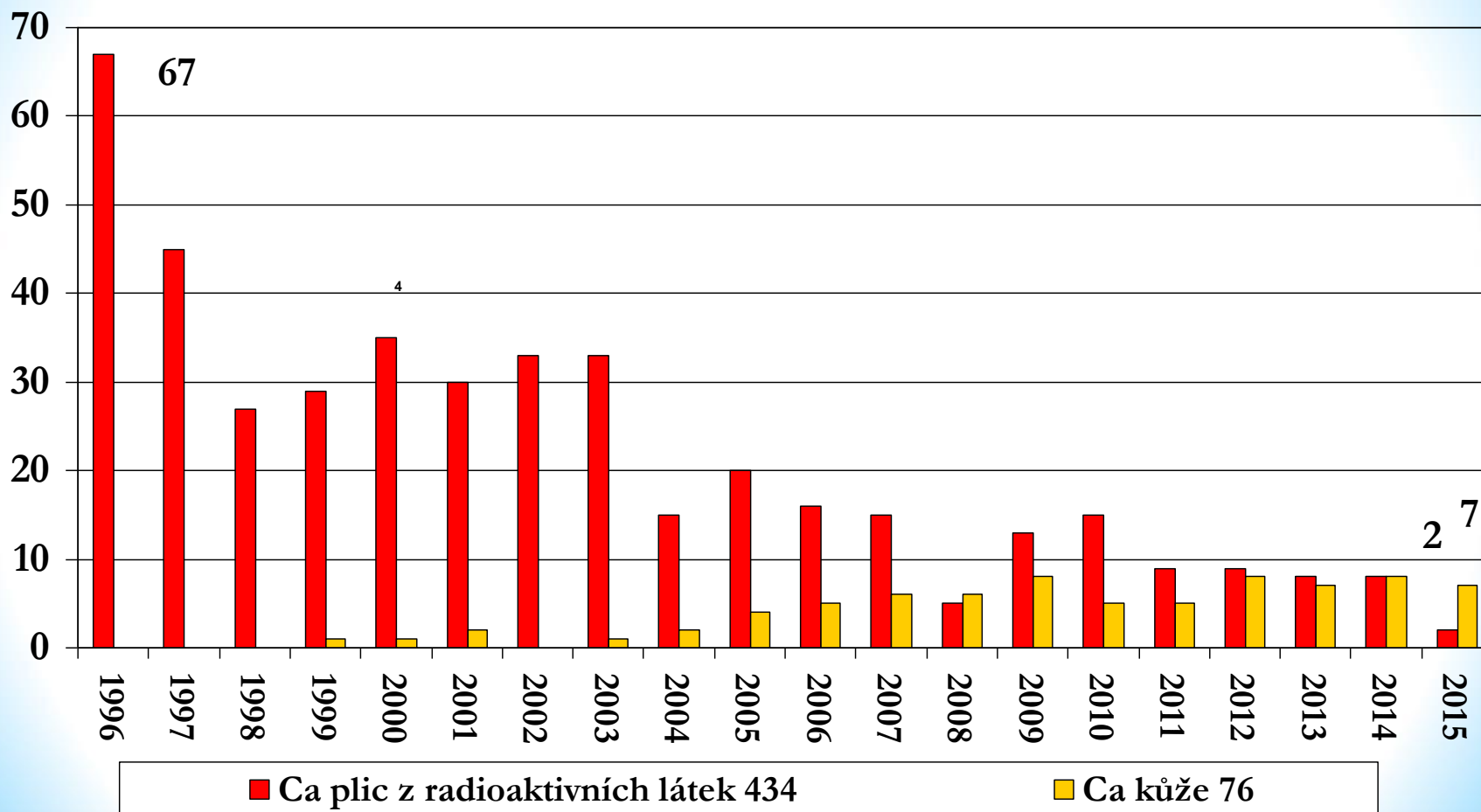

Nemoci z azbestu 347 případů

LEBEDOVÁ J, et al. Lung function impairment in relation to asbestos-induced pleural lesions with reference to the extent of the lesions and the initial parenchymal fibrosis. Scand. J. Work Environ Health, 2003, 29, No 5, p. 388-395

Nádory z ionizujícího záření 510 případů

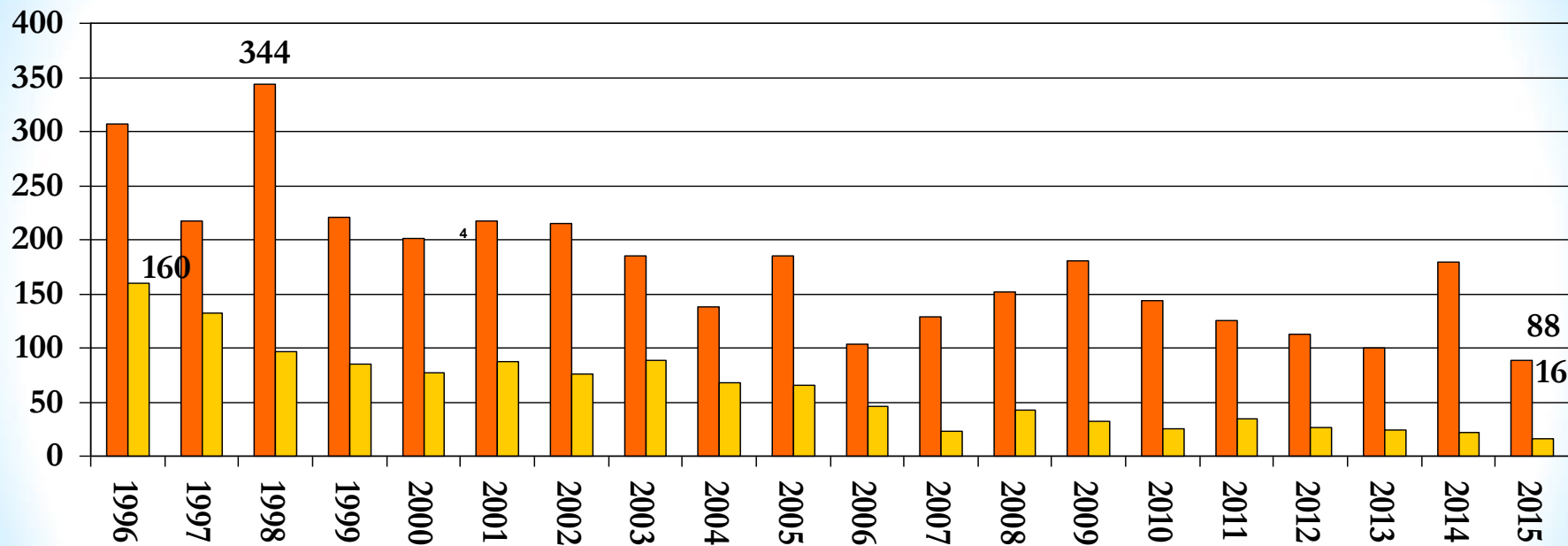

Kapitola V - Nemoci přenosné a parazitární

5 079 případů; svrab **2051** případů

FENCLOVÁ, Z, a kol. Scabies-aktuální problém našeho zdravotnictví. Prakt. Lék, 1999, 79, 8, 455-458

VEJLUPKOVÁ J a kol. Jsou-li zdravá zvířata, je u lidí méně antropozoonóz. Prakt. Lék. 2000, 80, suppl. 2, 4-7

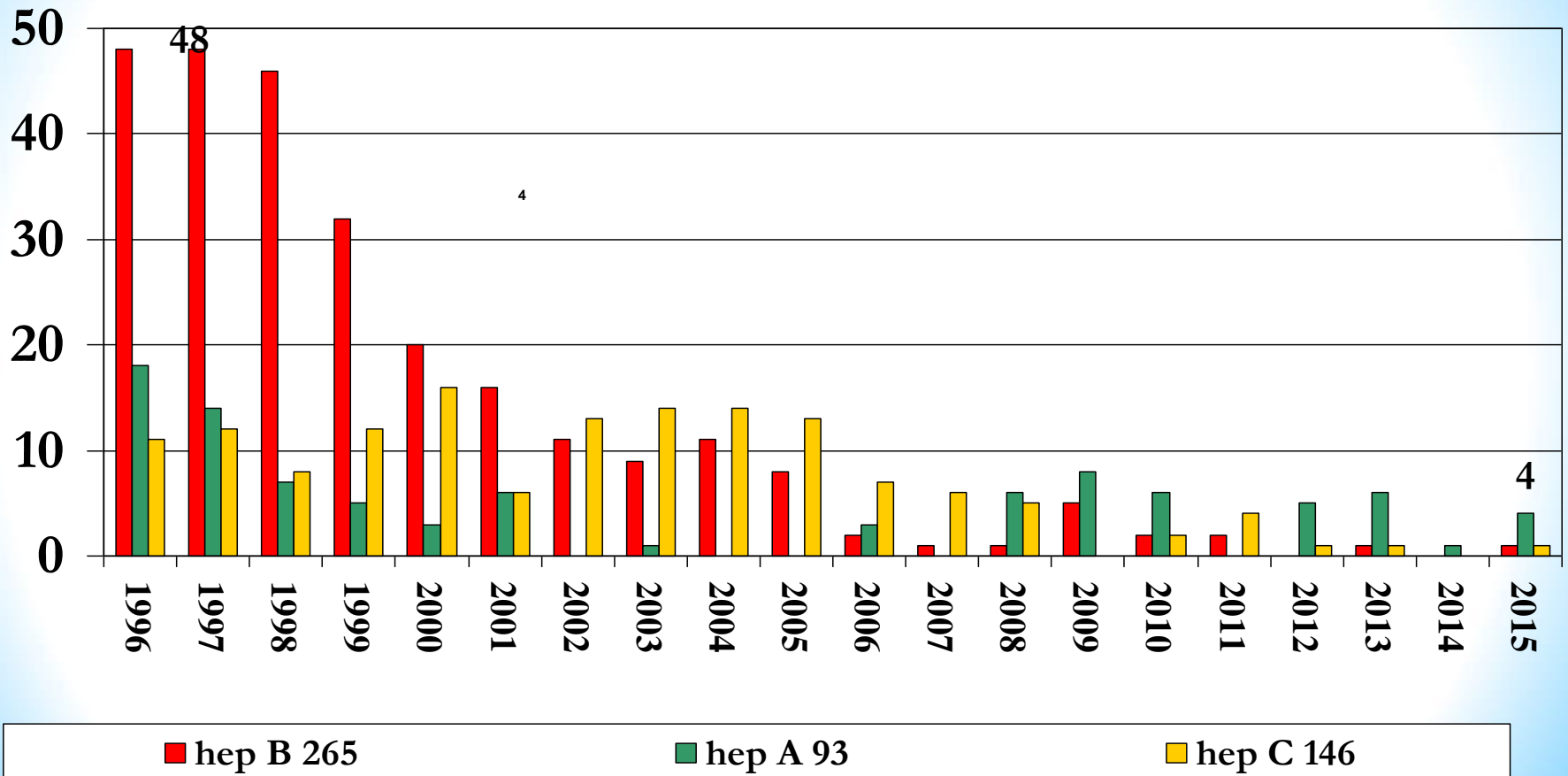

interhumání 3543

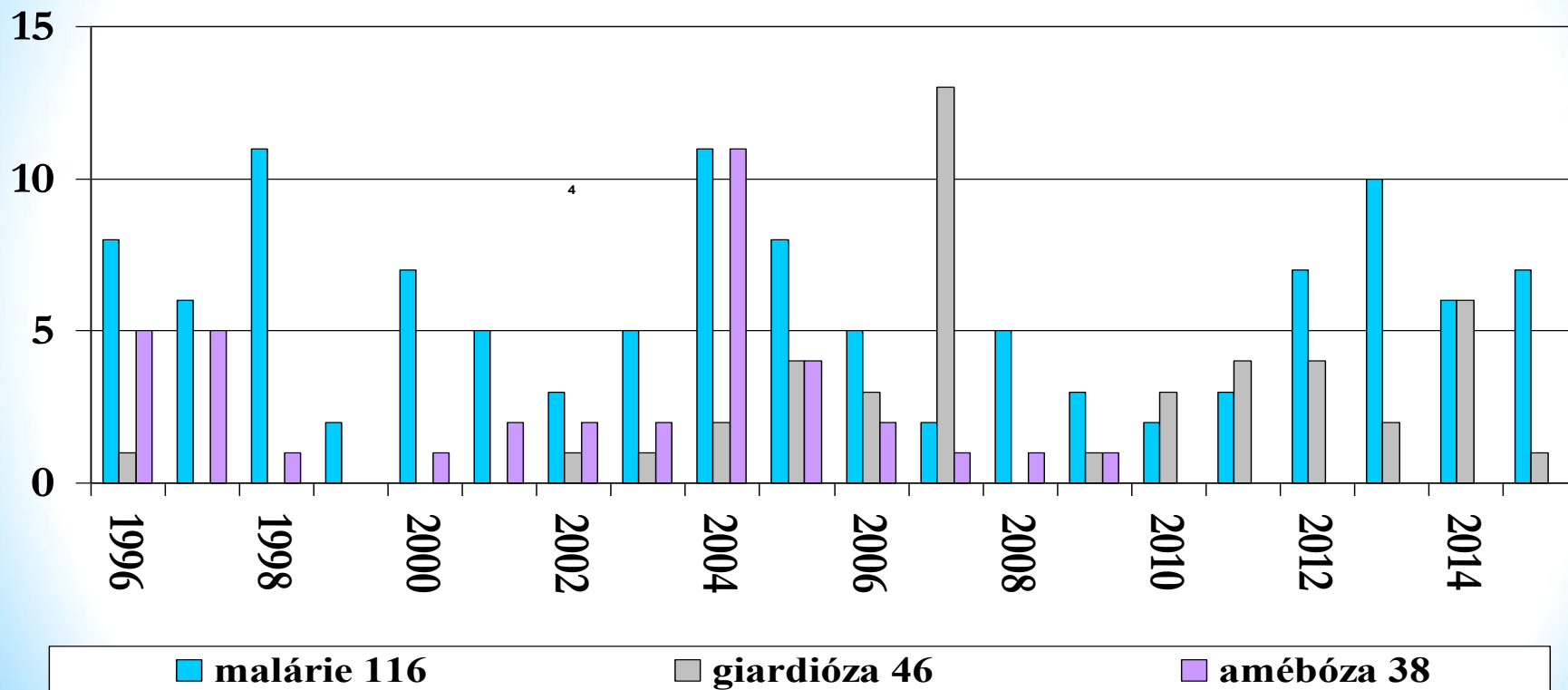
antropozoonózy 1228

Hepatitidy 519 případů

BUCHANCOVÁ J, et al.. Occupational viral hepatitis in the Slovak and the Czech Republics. Cent. Eur.J. Public Health, 2013, vol. 21, No 2, p. 92-97

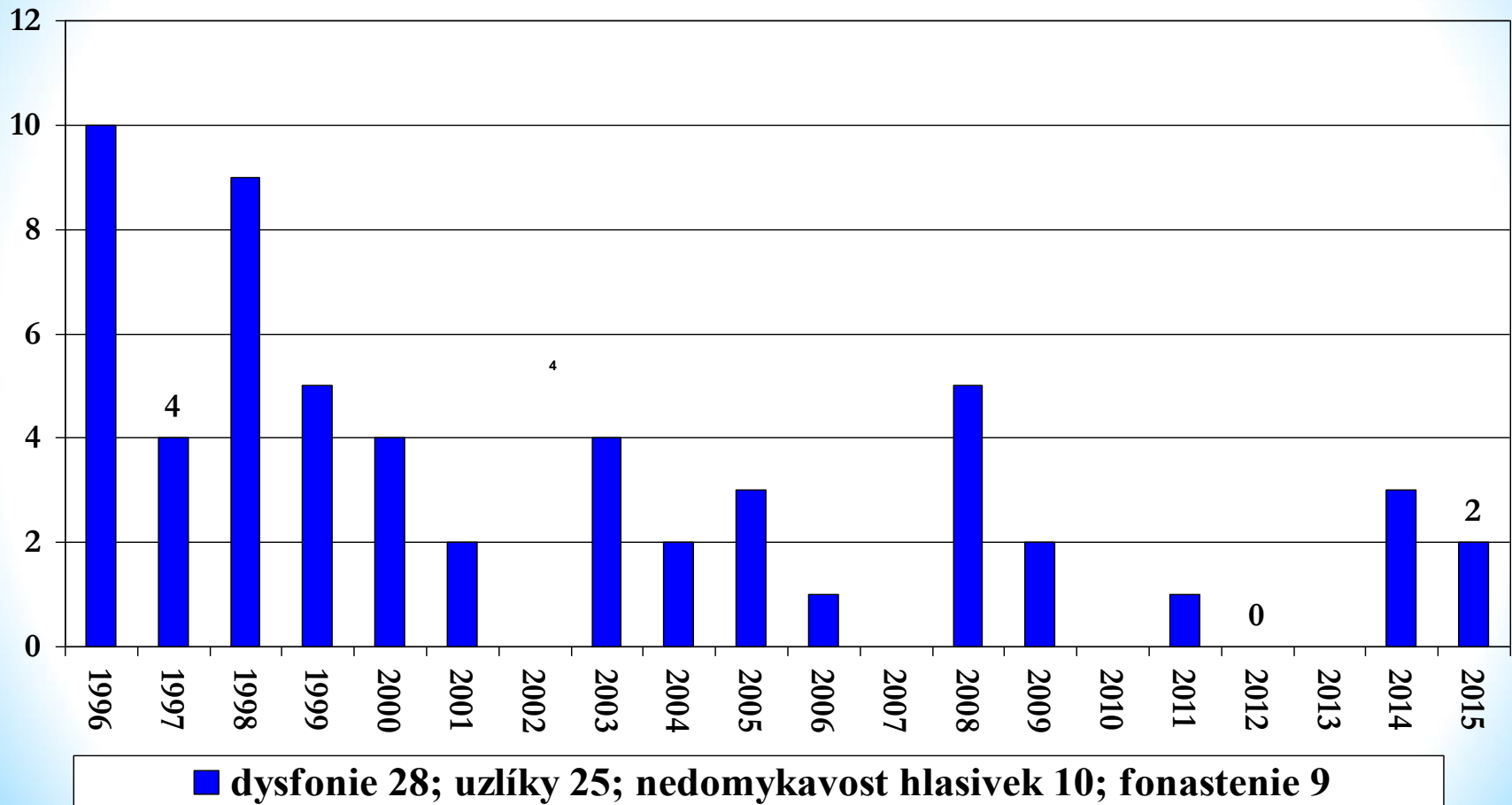

Infekce získané v zahraničí **308** případů 43 států 1-57 nemocí (nejvíce v Afghánistánu)

Kapitola VI

Nemoci hlasivek **57** prípadů – u učitelů **49x**

Závěr

- ❑ Proměnlivost medicínských i nemedicínských faktorů ovlivňujících aktuální počty hlášených profesionálních onemocnění v České republice v čase ztěžuje hodnocení dlouhodobých vývojových trendů.
- ❑ V letech 1996-2015 v ČR zaznamenám klesající trend v počtu hlášených onemocnění u většiny nemocí
- ❑ Klesající trend výrazně neovlivnily ani nové položky (diagnózy) zařazené do Seznamu nemocí z povolání v roce 2011 a 2015
- ❑ Mírný nárůst u nemocí periferních nervů z přetěžování končetin a u mezoteliomů

PŘÍČINY POKLESU

- **zlepšování pracovních podmínek?**
- **odstraňování rizikových pracovišť?**
- **rušení podniků – nezaměstnanost**
- **disimulace pracovníků z obavy ze ztráty zaměstnání !!**
- **nedostatky v poskytování pracovní lékařské péče !**
- **OSVČ bez pojištění pro nemoc z povolání !!!**
- **černý trh práce...**

Děkuji za pozornost

Dotazy ?

**Práce vznikla za podpory P28/1LF/6
Monitoringu zdravotního stavu obyvatelstva
MZ CZ - RVO (SZÚ, 75010330)**